

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jan Berchmanscollege te MOL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	31062-118372-118381
Instellingsnummer	118372
Instelling	Sint-Jan Berchmanscollege
Directeur	Guy Delespaul
Adres	Jakob Smitslaan 36 - 2400 MOL
Telefoon	014-31.18.41
Fax	014-32.05.74
E-mail	info@sjbmol.be
Website	http:\www.sjbmol.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholiek Secundair Onderwijs Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
Scholengemeenschap	SGKSO Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	15-09-2014, 16-09-2014, 17-09-2014, 18-09-2014, 19-09-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19-09-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	17-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ria COENEN
Teamleden	Jan MEERS, Marjan MEULEWAETER, Christian POTLOOT, Serge SAUBAIN, Vinciane VANDERHEYDE, Erik VAN NIEUWENHUYZE, Veerle VONDERLYNCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING.....	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/038)	9
4.1.1.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/04)	10
4.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/001)	11
4.1.1.5 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/017)	12
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
5.1 Loopbaanbegeleiding	16
5.2 Evaluatiepraktijk	17
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
7.1 Wat doet de school goed?.....	22
7.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	22
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Het Sint-Jan Berchmanscollege profileert zich en functioneert als één pedagogisch geheel. Louter administratief bestaat dit pedagogisch geheel uit drie scholen die dezelfde naam gebruiken, maar verschillen wat betreft de studierichtingen die ze inrichten. Ze hebben de schoolnummers 31062, 118372, 118381. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te verkrijgen van de school dienen deze drie verslagen dan ook samen gelezen te worden. De onderdelen 2 Samenvatting, 4.1.2 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, 4.1.3 Overige erkenningsvoorwaarden, 4.2 Reglementering, 5 Kwaliteitsbewaking van de processen en 6 Algemeen beleid zijn identiek in deze verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Jan Berchmanscollege organiseert een eerste graad in de A-stroom, een ruim aso-aanbod en de meeste bso- en tso-studierichtingen uit het studiegebied Handel. Voor de schoolse resultaten kan de school goede cijfers voorleggen. De overgrote meerderheid van de leerlingen stroomt vlot door in de eigen school, waarna de meesten hun studies vervolgen in het hoger onderwijs. De studieresultaten van de meeste oud-leerlingen in het eerste jaar van het hoger onderwijs zijn hoger dan de Vlaamse referentiecijfers. De vrij homogene schoolbevolking met goede onderwijskansen, maar ook de leerzorg en de loopbaanbegeleiding met veelzijdige oriënteringsinitiatieven zijn daar wellicht niet vreemd aan. Ze behoren tot de prioriteiten van het eigen opvoedingsproject en zijn de speerpunten van het schoolbeleid.

De directie hecht veel belang aan gedeeld leiderschap. Ze heeft hiervoor een functioneel middenkader gecreëerd met een aantal interne begeleiders die, via de pedagogische stuurgroep, actief mee vorm geven aan het schoolbeleid. Door daarnaast meerdere personeelsleden via de directieraad en de werkgroepen te betrekken bij het beleid, wil de directie een gezamenlijke doelgerichtheid bewerkstelligen en een breed draagvlak creëren voor de realisatie van haar opvoedingsproject. Deze leiderschapsstijl maakt personeelsleden en leerlingen voldoende deelachtig aan een participatieve schoolcultuur, maar leidt voorlopig nog niet altijd tot schoolbrede en gedragen referentiekaders voor een aantal onderwijskundige processen. Beleidsmatige aandachtspunten worden niet door alle vakgroepen gelijkgericht opgevolgd.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op grond van vakken van de basisvorming en het specifiek gedeelte die, voor de drie schoolnummers samen, een representatief deel van het onderwijsaanbod vormen. Dat onderzoek heeft uitgewezen dat in een behoorlijk aantal vakken de leerplanrealisatie voldoende tot kwaliteitsvol is. In de eerste graad is het realiseren van de doelstellingen voor lichamelijke opvoeding een voorbeeld van goede praktijk. Ook de vakoverschrijdende eindtermen krijgen een kwaliteitsvolle invulling. Toch worden in een aantal graden en/of studierichtingen de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd voor aardrijkskunde, bedrijfseconomie, Frans, fysica, techniek en wiskunde. In dat geval wordt het leerplan onvoldoende als referentiekader gebruikt en worden de kwaliteit van het leerstofaanbod en de evaluatie onvoldoende bewaakt. Voor de leerplanrealisatie en de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk stimuleert de directie de verantwoordelijkheid van de vakgroepen. De opvolging van die aansturing blijkt vooralsnog niet krachtig genoeg.

De VOET-werking kadert binnen de drie pijlers van het pedagogisch project 'leren', 'leven' en 'zorgen' en binnen de traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. De VOET-coördinator neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich en zorgt voor de inhoudelijke ondersteuning. Een groot deel van de leraren is actief betrokken bij de vakoverschrijdende projectwerking van de school.

De school streeft met haar loopbaanbegeleiding een optimale oriëntering van de leerlingen na. De aanzienlijke expertise waarover de school beschikt, de talrijke initiatieven en de ruime betrokkenheid van het lerarenteam leiden tot een degelijke invulling van dit proces. Naast de informatiemomenten bieden de interne begeleiders voortdurend werkvormen aan die de zelfexploratie van leerlingen bevorderen. De school investeert sterk in het keuzeproces van de leerlingen en tracht hen via een consequent deliberatie- en attesteringsbeleid naar de meest geschikte studierichtingen - ook buiten de school - toe te leiden.

Het kwaliteitsonderzoek met betrekking tot de procesvariabele evaluatiepraktijk geeft aanvullende verklaringen voor de bevindingen van het erkenningsonderzoek met betrekking tot de vakken. De schoolleiding heeft de laatste jaren prioritair ingezet op een leerplangerichte en valide evaluatiepraktijk en nam beleidsmatig waardevolle initiatieven om de ontwikkelingsdynamiek te bevorderen. De implementatie van de visie op leerlingenevaluatie en de opvolging daarvan door de schoolleiding waren echter ook het voorwerp van heel wat controverse binnen de school.

Na een fase van praktische en organisatorische bekommernissen naar aanleiding van de herstructurering heeft het schoolbeleid gunstige randvoorwaarden gecreëerd om de schoolwerking en de onderwijskwaliteit verder te verbeteren. De schoolleiding levert voortdurend inspanningen tot het verbeteren en verfraaien van de infrastructuur. Uit de resultaten van beschikbare controles van de interne en de externe diensten blijken nog een aantal administratieve en procedurele tekorten op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving (BVH).

De school is zich bewust van haar werkpunten dankzij haar interne kwaliteitszorg. Ze verzamelt gegevens en heel wat initiatieven worden – zij het nog niet altijd systematisch - geanalyseerd en bijgestuurd. Het schoolbeleid wil deze dynamische aanpak verder ontplooien en ook de vakgroepen mobiliseren om samen de kwaliteitscirkel volledig rond te maken.

Voor aardrijkskunde en bedrijfseconomie vertrouwt de inspectie op het beleidsvoerend vermogen en het engagement van het schoolteam om de vastgestelde verbeterpunten bij te sturen. De overige lacunes in de leerplanrealisatie en de evaluatie geven, samen met de werkpunten voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies en worden door de inspectie opgevolgd.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Grieks-Latijn	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Handel	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen, techniek	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en de planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De VOET-werking kadert binnen de drie pijlers van het pedagogisch project 'leren', 'leven' en 'zorgen' en binnen de traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. Er is een doordacht stappenplan om de VOET op korte en lange termijn in de praktijk te brengen. De bijdrage van de vakken en projecten werd in kaart gebracht en nog eens geactualiseerd na de fusie twee jaar geleden. De school kreeg daardoor een globaal zicht en ging aan de slag met de hiaten. Zo werden bijvoorbeeld de tekorten bij de VOET rond ICT opgenomen in het titularisuur. De pedagogische stuurgroep en directieraad bewaken de gerichtheid op alle leerlingengroepen. Een grondige analyse en bijsturing is gepland om ook de overlappen in te perken. Versterkend en complementair voor de eigen werking zijn de VOET-initiatieven op scholengemeenschapsniveau (bijv. project rond verkeersveiligheid).
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert adequaat. De coördinator neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich en zorgt voor de inhoudelijke ondersteuning. Een groot deel van de leraren is actief betrokken bij de vakoverschrijdende projectwerking van de school. De pedagogische stuurgroep en directieraad treden stimulerend en faciliterend op. De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via de weekkalender en de personeelsvergaderingen. Hierbij verkent de school ook nieuwe communicatiewegen zoals facebook en twitter. De VOET-werking is overzichtelijk via de project- en jaarplannen. Bij deze laatste zijn er nog kwaliteitsverschillen tussen de vakgroepen.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd. Voor de projecten gebeurt de evaluatie systematisch en leidt ze tot bijstellingen. De invulling van de VOET binnen de vakken wordt minder opgevolgd. De aanpak van de VOET leren leren werd grondig geëvalueerd binnen een aantal vakken. De school is zoekende naar meer inhoudelijke criteria om de VOET-werking te evalueren. Ze wil in de toekomst leerlingen en ouders meer betrekken bij de evaluatie.
Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van VOET. De school deed hiervoor in de verschillende stappen van haar werking een beroep op de pedagogische begeleiding en externe deskundigen. Directieleden en interne begeleiders volgden nascholingen rond VOET. De verworven expertise wordt gecommuniceerd aan het personeelsteam. Professionaliseringsinitiatieven rond de inhoudelijke invulling van de VOET zijn veeleer beperkt.

Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen projecten en vakken. Opvallende projecten zijn: 'Het K-project (thema kunst en cultuur)' in het eerste jaar en 'De gelukszoeker' in het vierde jaar. Initiatieven die ondersteunend werken voor deze context zijn: het titularisuur in het eerste jaar, de startdagen in de derde graad bso en tso, de stage en het werkplekleren in bso en tso-studierichtingen. Heel wat vakken zoals Engels, Frans, Nederlands, godsdienst, lichamelijke opvoeding en plastische opvoeding... leveren een substantiële bijdrage.
Mentale gezondheid	
Politiek-juridische samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd binnen tal van vakken en een aantal projecten voor bepaalde deelgroepen. Opvallende projecten zijn: de 'Damiaanactie' in het eerste jaar, 'Democracity' in het vierde jaar Humane wetenschappen, en 'Reporters met montage' in het vijfde jaar bso. De leerlingenparticipatie via de leerlingenraden en de leerlingenvertegenwoordiging in de directieraad zijn lovenswaardig.

4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/038)

Voldoet niet

De minimale materiële vereisten ontbreken gedeeltelijk. Een aantal leerplandoelstellingen wordt daardoor niet gerealiseerd. Kaartvaardigheden worden onvoldoende via terreinwerk aangeleerd.

Onderwijsaanbod	De verschillende thema's komen goed gespreid over de leerjaren aan bod. De leerplandoelstellingen ervan worden gerealiseerd met voorrang voor de basisdoelstellingen. De waarnemingen in de eigen omgeving werden vorig schooljaar in het eerste leerjaar slechts beperkt aangeboden en weinig ondersteund met bronnenmateriaal. In het tweede leerjaar worden landschappen verkend tijdens een excursie. De doelstellingen van de themaoverschrijdende onderwerpen krijgen in beide leerjaren, zowel in de planning als in de uitwerking, minder expliciete aandacht. Daardoor wordt het terreinwerk te weinig uitgewerkt in functie van de realisatie van de bijhorende vaardigheden. Er is aandacht voor actualiteit, maar de doelstelling om deze op passende kaarten te situeren wordt als taak buiten de les beschouwd en krijgt daardoor te weinig klassikale aandacht. Daardoor wordt voorbijgegaan aan de verwachting van het leerplan dat er voortdurend aandacht gaat naar het situeren t.o.v. referentiepunten, -lijnen en -vlakken. Ook de opbouw van referentiekaarten wordt daardoor beperkt tot enkele lessen i.p.v. een continu proces tijdens de graad.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	
Uitrusting	De lessen vinden plaats in een groot aantal klaslokalen, voorzien van ICT-uitrusting met internettoegang. De minimale materiële vereisten ontbreken gedeeltelijk: de vereiste wandkaarten en kompassen zijn niet beschikbaar. Het ontbreken van wandkaarten die permanent ter beschikking zijn, verhindert het situeren van plaatsen - ook op onverwachte momenten - en de opbouw van de referentiekaarten en het wereldbeeld. Door de afwezigheid van een vaklokaal zijn het gebruikscomfort en het doelgericht inzetten van een aantal leermiddelen beperkt.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	De talrijke mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT worden in beperkte mate benut. De mogelijkheden om een computerklas te reserveren zijn beperkt. Dat parallelgroepen daardoor niet steeds gelijk kunnen behandeld worden, werkt remmend.
<i>Leermiddelen</i>	

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De verschillende thema's worden evenwichtig bevraagd. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en veelal gebaseerd op bijhorend bronnenmateriaal. De puntenverdeling is aangegeven bij de vragen. De vragen vertrekken bewust vanuit de leerplandoelstellingen. Toch wordt voor enkele kaartvaardigheden niet altijd het juiste beheersingsniveau bevraagd. Dit is mede een gevolg van de beperkte aandacht die er is voor de doelstellingen m.b.t. het terreinwerk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd studiemateriaal. De uitwerking voor de eigen leefomgeving is eerder beperkt. Het onderwijsleergesprek, afgewisseld met opdrachten en leeractieve werkvormen, ondersteunen een leerplangerichte realisatie. De taakbereidheid van de leerlingen is groot. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt bij taken, toetsen en examens. Ze kunnen rekenen op feedback over hun resultaten.
Deskundigheidsbevordering	De invloed van de formele vakgroepwerking op de leerplanrealisatie is beperkt. Het informeel overleg levert een belangrijke bijdrage tot uitwisseling van inzichten en tot de ontwikkeling van een gezamenlijke visie, onder meer op de evaluatie. De vakgroep selecteert passende activiteiten uit het nascholingsaanbod.

4.1.1.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad A-stroom (leerplan 2008/04)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelen. De evaluatiepraktijk is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De vakgroep lichamelijke opvoeding herwerkte bij de fusie de leerlijnen voor de eerste graad en evalueerde het gebruik ervan vorig schooljaar. Het resultaat is een geïntegreerde toepassing van alle leerplancomponenten van het vakconcept. Bewegings- en persoonsgebonden leerlijnen zijn uitgewerkt per sportdiscipline. In de eerste graad komen in atletiek de onderdelen werpen en springen minimaal aan bod. Ondanks het blokkensysteem van 4 weken worden sommige leerinhouden kortstondig aangereikt. Dit gaat soms ten koste van de diepgang en het rendement.
	De planningsdocumenten zijn verzorgd en geënt op het deelschoolwerkplan lichamelijke opvoeding. De planningsdocumenten van de eerste graad tonen systematische afstemming op elkaar.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelen te realiseren. De planning van het zaalrooster is goed doordacht en draagt bij tot een evenwichtige realisatie van de verschillende leerplandoelen. De leerlingen krijgen weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. Leraar- en disciplinegebonden wordt videofeedback voorzien. Het elektronisch leerplatform wordt niet gebruikt om leerlingen te remediëren of extra kansen te geven om te leren rond bewegen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vakgroep heeft de puntenverhouding tussen product- en procesevaluatie per graad vastgelegd. De leraren eerste graad beschikken over evaluatiecriteria en – inhouden voor zowel bewegings- als persoonsgebonden leerinhouden. Ze zijn uitgewerkt in een evaluatiematrix per sportdiscipline. De evaluatiematrixen staan op het elektronisch leerplatform van de school en zijn consulteerbaar voor zowel leerlingen als ouders.

Leerbegeleiding De vakgroep engageert zich voor de organisatie van klassencompetities tijdens de middagpauze. De uitvoering ervan is in handen van de sportraad die samengesteld is uit leerlingen van de derde graad. De leerlingen nemen ook regelmatig deel aan buitenschoolse sportactiviteiten.

*Preventief
Curatief*

De leraren hanteren aangepaste werk – en organisatievormen om alle leerplancomponenten te kunnen realiseren. De leerlingen worden gestimuleerd om het eigen leerproces in handen te nemen. Zo krijgen ze veel kansen tot zelfstandig en samenwerkend leren.

Deskundigheidsbevordering De leraren volgen regelmatig vakspecifieke bijscholing zodat er voldoende deskundigheid aanwezig is om kwalitatief bewegingsonderwijs aan te bieden. De vakgroep pleegt regelmatig formeel en informeel overleg over zowel organisatorische als vakinhoudelijke onderwerpen.

4.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. Het aanbod is volledig met een sterke aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Alle thema's worden aangeboden. Het aanbod van de leerplandoelstellingen vertrekt veelal van de in het leerplan vermelde leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen...). Het evenwicht bewaken is een aandachtspunt. Zo krijgen leerplandoelstellingen met betrekking tot de niet-levende natuur minder aandacht en worden sommige thema's van de levende natuur diepgaand behandeld. Tijdens de lessen en in het cursusmateriaal worden voldoende verbanden gelegd tussen de verschillende thema's. De algemene leerplandoelstellingen worden veelal geïntegreerd binnen de leerplandoelstellingen aangeboden. De wetenschappelijke vaardigheden komen regelmatig aan bod bij het realiseren van de leerplandoelstellingen. Leerlingen voeren een biotoopstudie uit. Hierbij komen experimenten, metingen en waarnemingen aan bod. Ook komt onderzoekend leren regelmatig aan bod tijdens lessen in de nabijgelegen educatieve tuin. Leerlingen leren gericht de essentiële stappen van de natuurwetenschappelijke methode onderscheiden.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lessen worden gegeven in goed uitgeruste wetenschapslokalen. Het didactisch materiaal wordt voldoende ingezet voor demonstratie- en leerlingenproeven. Het onderzoekend leren in de educatieve tuin bevordert de realisatie van het nieuwe leerplanconcept. ICT wordt door de leraren regelmatig als leermiddel gebruikt bij bijv. visualisaties. Het ICT-gebruik door de leerlingen is echter beperkt.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is veeleer product- dan procesgericht. De wetenschappelijke vaardigheden worden onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk, in tegenstelling tot wat het leerplan vraagt. De meeste toets- en examenvragen zijn duidelijk en visueel ondersteund met foto's en figuren, maar zijn soms te kennisgericht en de afstemming op de leerplandoelen is niet altijd duidelijk. Hierbij worden de verschillende leerstrategieën in mindere mate geëvalueerd.

Leerbegeleiding	De lessen verlopen zeer gestructureerd, waarbij het onderwijsleergesprek de meest gebruikte werkvorm is. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waarnemen. Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces, 'het leren in interactie' (zie leerplan 3.3 Taalgericht vakonderwijs) kan nog toenemen. Ondersteunende ICT-opdrachten komen iets minder voor.
<i>Preventief</i>	Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.
<i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en vertrekt duidelijk vanuit de wetenschappelijke waarneming.

4.1.1.5 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/017)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende evenwichtig en onvoldoende op het verwachte beheersingsniveau aangeboden. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De ICT-uitrusting voldoet niet.

Onderwijsaanbod	De vijf voorgeschreven toepassingsgebieden namelijk 'energie, informatie en communicatie, biochemie, constructie en transport' worden aangeboden maar een aantal leerplandoelstellingen worden niet evenwichtig en niet op het verwachte beheersingsniveau nagestreefd. Het aanbod binnen de gebieden 'transport en biochemie' gaat aan een aantal doelstellingen voorbij. Het gebied 'energie' daarentegen krijgt te uitgebreide aandacht. Bovendien krijgen de leerlingen heel wat van deze doelstellingen sterk kennisgericht aangeboden. Het leerplan vraagt echter om binnen techniek minstens de helft van de tijd te reserveren voor de dimensie 'hanteren'. De leerlingen krijgen daardoor te weinig kansen en mogelijkheden om vanuit praktische realisaties en via het technologisch proces hun vaardigheden en talenten te exploreren. Ook de aandacht voor projectietekenen is overdreven groot en niet gekaderd. Positief is wel de aandacht die de leraren schenken aan 2D- en 3D-tekenen. Ook het project 'de leemoven', opgebouwd in de educatieve tuin, heeft een meerwaarde voor de leerlingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De meeste projecten sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen maar bij een aantal ligt de nadruk overwegend op het klassikaal uitvoeren van (knutsel)opdrachten. Deze zijn niet geënt op het technisch proces en vertrekken niet vanuit een behoefte. De evolutie van gesloten naar meer open en creatievere opdrachten met integratie van opzoekwerk en ICT gedurende de twee leerjaren komt tevens nog onvoldoende tot uiting. De leerplandoelstellingen met betrekking tot oriëntering op opleiding en tewerkstelling en het ontdekken van interesses en talenten krijgen regelmatig aandacht.

Hoewel sommige vakken een ondersteunende kennis kunnen bieden bij de uitwerking van de techniekprojecten schenken de leraren maar beperkt aandacht aan de horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken. Ook de didactiek voor taalgericht vakonderwijs en de attitudes rond veilig werken verdienen bijkomende aandacht.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leerlingen krijgen de lessen in een degelijk uitgerust technieklokaal waar voldoende gereedschappen en machines aanwezig zijn. Door twee lokalen te voorzien, één voor de meer theoretische doelstellingen en één voor de meer praktische oefeningen, kan de uitrusting niet altijd efficiënt ingezet worden met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Voor de invulling van de ICT-integratie beschikken de leraren slechts over één computer met beamer, wat ontoereikend is om ICT- en opzoekwerk optimaal te integreren in het leerproces.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt op basis van gespreide toetsing en is overwegend gebaseerd op taken, toetsen en uitgevoerde projecten. Ze is over het algemeen sterk reproductief en kennisgericht. Voor de evaluatie van de technische realisaties maken de leerlingen gebruik van (zelf-)evaluatiefiches. Deze bieden alvast de mogelijkheid tot een kwaliteitsvolle beoordeling, maar door enkel het 'eindproduct' te evalueren en in mindere mate de wijze waarop de verschillende stappen van het technisch proces worden doorlopen, verdienen deze verdere verfijning. De einddoelstelling dat de leerling door zelfevaluatie zijn handelen leert bijsturen om te komen tot kwaliteitsverbetering, is dan ook weinig merkbaar in de evaluatiepraktijk. De verhouding tussen de beoordeling van doe-activiteiten en theoretische kennis is tevens onvoldoende transparant en leraarafhankelijk. Door de afwezigheid van een coherente visie op evalueren binnen het vak techniek is de evaluatiepraktijk nog onvoldoende doorgedreven geïntegreerd in het onderwijsproces.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lestijden techniek zijn overwegend evenwichtig geprogrammeerd in clusters van twee lestijden. De grootte van de klasgroepen, waaronder diverse klassen met meer dan 20 leerlingen, is echter een belemmerende factor om de leerplandoelen succesvol te realiseren. De leerlingen worden degelijk begeleid. Activerende werkvormen waaronder hoekenwerk komen, leraarafhankelijk, regelmatig aan bod. Voor de invulling van de projecten beschikken de leerlingen over zelf opgestelde projectbundels. De vier kerncomponenten namelijk 'technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzen' zijn regelmatig terug te vinden in het cursusmateriaal doch sommige bundels zijn te kennisgericht en opgebouwd uit sterk verouderd materiaal. De projecten worden ondersteund door gebruik van beeldmateriaal en onderzoeksoopdrachten.
Deskundigheidsbevordering	Mede door de kleinschaligheid van de vakgroep brengt het overleg weinig meerwaarde en komen voornamelijk praktische en organisatorische afspraken aan bod. Over vakgroepwerking op niveau van de scholengemeenschap werd nog niet nagedacht. Door de afwezigheid van een éénduidige visie op de leerlijnen werkt de vakgroep te weinig gelijkgericht. De leraren volgen wel nascholing die in het perspectief van het vak techniek staan, maar vorming afgestemd op de geldende noden met het oog op een kwaliteitsvolle realisatie van de leerplandoelen en een gelijkgerichte kwaliteitsvolle evaluatie werd nog niet gevolgd.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dat nog onvoldoende op systematische wijze. Ze is hierin nog onvolledig. Dat blijkt uit de wijze waarop de instelling verplichte controles en risicoanalyses uitvoert. Zo beschikt de instelling bijv. niet over een preventief onderhoudsprogramma voor het instellingencomplex en de uitrusting. Ook de resultaten van de jaarlijkse rondgang van de preventieadviseur ontbreken. Daardoor kent de instelling de tekorten waaraan ze moet werken soms onvoldoende.

Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan niet consequent inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de instelling. Sommige tekorten kregen reeds een oplossing, maar er zijn ook gekende tekorten die al langere tijd aanslepen en soms over het hoofd gezien worden. De uitwerking van het plan is niet altijd doelgericht, dit wil zeggen rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de instelling. Tevens is het niet altijd planmatig met een duidelijk beeld van de kostprijs.

Uit de ter beschikking gestelde resultaten van controles door externe en interne diensten, blijkt dat er een aantal tekorten opgemerkt werden op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting nog maar deels opgelost. Zo is er voor elk product niet onmiddellijk een veiligheids- en gezondheidskaart beschikbaar, vermeldt de inventaris voor de poetsproducten geen maximale hoeveelheden en kan de instelling niet aantonen dat de ladders regelmatig aan een gerichte controle onderworpen worden.

De instelling beschikt niet over een keuringsattest van de verwarmingsinstallaties op stookolie. Ook is er, ondanks de voorbije werkzaamheden, geen geactualiseerde asbestinventaris.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het schoolbeleid investeert bestendig heel wat middelen in de infrastructuur en de uitrusting. Toch blijven er nog enkele werkpunten aanwezig. Zo zijn de lokalen voor het vak techniek maar beperkt te verluchten. Bovendien zijn her en der vochtplekken en afbladderende verf zichtbaar. Ook zijn enkele lokalen in de A-blok onderhevig aan vochtproblemen en afbladderende verf. In de computerlokalen liggen heel wat loshangende snoeren op de grond wat kan zorgen voor struikelgevaar. Aan de ingang van de B-blok ligt een tapijt verzonken wat tevens valgevaar oplevert. De afzuiging van de kasten met gevaarlijke producten in het chemielokaal was buiten werking doch hiervoor werden reeds de nodige stappen ondernomen.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne werd vastgesteld dat de school niet beschikt over een beheersplan betreffende de preventie van legionella noch over een risicoanalyse hiervoor.

De instelling beschikt over te weinig meisjes- en jongenstoiletten.

Wegens de gebrekkige systematiek waarmee de instelling tekorten opspoort en de gedeeltelijke verbetering van deze tekorten krijgt de school voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne een beperkt gunstig advies, dat wordt opgevolgd door de inspectie.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Loopbaanbegeleiding

- Doelgerichtheid** De visie van de school op het vlak van de begeleiding van leerlingen in hun studiekeuzes en in hun schoolloopbaan, kan niet losgekoppeld worden van het eigen opvoedingsproject. Hierin staat leren centraal met voldoende aandacht voor de twee andere domeinen: leven en zorg.
De school ziet de keuzemomenten in de schoolloopbaan als schakels in een continu leerproces dat bijdraagt tot de persoonlijke ontwikkeling van elke leerling. Daarom heeft de school over de graden heen aandacht voor het ontwikkelen van de keuzecompetenties en voor de exploratie van de eigen talenten. Op die manier beoogt de school dat leerlingen meer en meer regisseur worden van hun eigen schoolloopbaan.
- Ondersteuning** Voor elke graad zijn er twee interne begeleiders aangesteld die de studie- en schoolloopbaanbegeleiding organiseren en aansturen. Zij beschikken elk over een aantal BPT-uren om deze opdracht uit te voeren. De klassenleraar en de vakleraren ondersteunen de interne begeleiders in het implementeren van de zorginitiatieven. Ook het CLB is sterk betrokken en is zichtbaar aanwezig als partner in dit proces.

De school neemt initiatieven die bijdragen tot het verstrekken van informatie aan leerlingen en ouders. Het gaat onder meer om infosessies, het verzorgen van klassikale lessen over het hoger onderwijslandschap, het bezoek aan SID-in beurzen en getuigendagen van oud- leerlingen.

Voor de school stopt de schoolloopbaanbegeleiding echter niet bij het verstrekken van informatie. De interne begeleiders en klassenleraren bieden voortdurend werkvormen aan die de zelfexploratie van leerlingen bevorderen en vorm geven. De bedoeling is dat de leerlingen beter zicht krijgen op de keuzemogelijkheden en op hun eigen talenten.

Bij de overgang van het basisonderwijs organiseert de school met verschillende basisscholen initiatieven om de drempel naar het secundair onderwijs te verlagen.

In de eerste graad wordt met het K(ennismakings)- project het volledige studieaanbod binnen de scholengemeenschap verkend door middel van structureel, in het lessenrooster ingebouwde modules. De snuffelstage in het tweede jaar van de eerste graad richt zich dan vooral op het verkennen van de studierichtingen in de tweede graad van de eigen school.

De schoolloopbaanbegeleiding heeft vooral in de derde graad duidelijke linken met de vakoverschrijdende eindtermen. Onder andere tijdens bezinningsdagen, in de verschillende leerlingenraden en tijdens het werkplekleren wordt aandacht besteed aan het leren kiezen in functie van eigen interesses, vaardigheden en (leer)mogelijkheden. De intensieve samenwerking binnen de scholengemeenschap krijgt ook vorm in de organisatie van de seminarie-uren in de derde graad. De leerlingen krijgen hierbij de kans om een keuzevak te volgen in een andere school.

- Doeltreffendheid** Inzake loopbaanbegeleiding bestaat de uitdaging erin om in de toekomstige ontwikkelingen ook oog te hebben voor effectmeting en rendement. Binnen het ruim aantal initiatieven is dit tot op heden nog niet systematisch opgenomen. Deze aandacht voor kwaliteitszorg is echter een noodzaak om enerzijds de draagkracht van alle initiatieven te bewaken en anderzijds de winst duidelijk in kaart te brengen.
- Ontwikkeling** De school wil nieuwe tendensen detecteren en opvolgen. Zo zal ze in het kader van het vroegtijdig schoolverlaten haar zorg nog beter afstemmen op leerlingen die vastlopen in het keuzeprocess. Daarvoor wil ze gericht peilen naar die parameters die een invloed hebben op het keuzeprocess. Tevens wil de school werken aan een duidelijkere profilering van de studierichtingen zodat leerlingen meer kans op slagen hebben.

5.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De visie van de school op leerlingenevaluatie zit vervat in een aantal richtinggevend documenten. Daaruit blijkt de wil van de schoolleiding om te komen tot een leerplangerichte en valide evaluatiepraktijk die gebruikt wordt om het leerproces van leerlingen te ondersteunen. Uit het erkenningsonderzoek komen sterke kwaliteitsverschillen aan het licht bij de concretisering van die visie op lerarenniveau.
- Wat de evaluatie van (vak)attitudes en vaardigheden betreft, kiest de schoolleiding ervoor om de vakgroepen hun werk te laten doen, zonder een te strak keurslijf op te leggen. In een aantal vakgroepen blijkt hierover weinig gelijkgerichtheid. Eenduidige en transparante criteria voor het evalueren van vaardigheden en attitudes ontbreken doorgaans.
- De school hanteert een deliberatiekader met duidelijke criteria voor de attestering en het opleggen van vakantietaken. De B- en C-attesten worden over het algemeen voldoende onderbouwd en gemotiveerd. De school baseert zich bij het intern verwijzen van leerlingen op profielen van haar bso- en tso-studierichtingen.
- Ondersteuning** Er bestaan duidelijke afspraken over het aantal rapportperiodes, de puntenverhouding dagelijks werk/examens en de evaluatie van de geïntegreerde proef en de stages. Ouders en leerlingen vinden die afspraken terug in het schoolreglement.
- Er bestaan geen afspraken over de toetsfrequentie binnen de vakken, maar de schoolleiding bewaakt de werkdruk van de leerlingen met behulp van de digitale agenda.
- De schoolleiding legt de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk in handen van de vakgroepen, maar biedt ondersteuning bij de implementatie hiervan. Zo vraagt ze aan de vakgroepen een SWOT-analyse te maken en de examenvragen te linken aan de leerplandoelen. Uit het erkenningsonderzoek blijken ook hierin sterke kwaliteitsverschillen te bestaan tussen en binnen vakgroepen. De pedagogisch directeur van elke graad volgt leraren met erg hoge of erg lage klasgemiddeldes individueel op.
- In tso en bso krijgen de leerlingen een “leerhoudingenrapport” over attitudes die de vakken overstijgen. Dit rapport is gebaseerd op een zelfreflectie van de leerling.

Er bestaan geen schoolbrede afspraken over de evaluatie van de onderzoeksopdrachten. Elke vakgroep beslist autonoom over de verhouding tussen proces- en productevaluatie, de verrekening in het dagelijks werk en/of in het examen en het aandeel in het eindresultaat van het poolvak. Ouders kunnen de leervorderingen van hun kinderen volgen via het digitaal rapport.

- Doeltreffendheid** De implementatie van de schoolvisie op leerlingenevaluatie en de opvolging daarvan door de schoolleiding waren de afgelopen jaren het voorwerp van heel wat controverse binnen de school. In afwachting van de concretisering van een duidelijke beleidslijn vertrouwt het beleid op de professionaliteit van leraren en vakgroepen. De directie voert geen systematische controle van de evaluatiepraktijk maar ageert op basis van "knipperlichten" zoals extreme klasgemiddeldes.
- De school verzamelt gegevens over attestering, adviezen en resultaten in het hoger onderwijs. Ook be vraagt ze driejaarlijks haar oud-leerlingen. Analyse van de resultaten hiervan leidde al tot bijsturingen in het onderwijsaanbod, maar nog niet tot concrete doelen om de evaluatiepraktijk te borgen of bij te sturen.
- Ontwikkeling** Recente bijsturingen zijn er vooral op het vlak van rapportering en feedback. Het elektronisch rapporteringssysteem laat vanaf dit schooljaar aan ouders toe om op elk ogenblik het vorderingsrapport van hun kind in te zien, bovenop het periodieke synthesesrapport.
- In de nieuwe papieren schoolagenda hebben de leerkrachten de mogelijkheid om dagelijkse feedback te geven.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door een directieteam dat bestaat uit vier directeurs. In het beleid en de communicatie profileren zij zich expliciet als één team. Intern is er een duidelijke en complementaire taakverdeling die wordt opgevolgd via dagelijks officieus overleg. Voor verschillende processen in de schoolorganisatie wordt het directieteam ondersteund door interne begeleiders. Ook voor hen is er een duidelijke taakinvulling. Dankzij deze organisatiestructuur met een functioneel middenkader krijgt het gedeeld leiderschap meer vorm. Hun samenwerking, de pedagogische stuurgroep, fungeert als een denktank voor het bepalen van onderwijskundige prioriteiten.

Het kwaliteitsbeleid van de school wordt verder geconcretiseerd binnen de directieraad, geleid door de voorzitter die tevens kwaliteitscoördinator is. Deze vergadering is voldoende heterogeen en evenwichtig samengesteld met vertegenwoordigers uit diverse geledingen van de school. Ze werkt samen met bestaande werkgroepen of kan werkgroepen opstarten om een bepaald onderwerp te behandelen. De adviezen van de directieraad spelen een belangrijke rol in de beslissingen die genomen worden op directieniveau. Op deze manier tracht de schoolleiding betrokkenheid te creëren, een brede groep personeelsleden te motiveren en een breed draagvlak bij alle teamleden te verzekeren voor het uittekenen van het beleid.

De directie heeft de voorbije jaren sterk geïnvesteerd in het ontwikkelen van een gelijkgerichte dynamiek in het nieuw samengestelde team n.a.v. de fusie en de herstructurering.

Visieontwikkeling Met het oog op een optimale leerlingenoriëntering is er sedert schooljaar 2011 - 2012 een verregaande schooloverstijgende samenwerking binnen de vier scholen van de scholengemeenschap SGKSO Mol in de eerste graad. Verder is in het schooljaar 2012-2013, het volledige studiegebied Handel door fusie en herstructurering administratief en fysiek in het Sint-Jan Berchmanscollege terecht gekomen. Het algemeen beleid van de school was de voorbije schooljaren dan ook in grote mate georiënteerd op deze reorganisatie van het scholenbeleid en de herverdeling van de beleidsverantwoordelijkheden binnen het directieteam. Verder werd er ook veel overleg, tijd en energie besteed aan de rationalisering van het onderwijsaanbod binnen het tso en het bso en aan de integratie van de verschillende schoolculturen. De ontwikkeling en de opvolging van pedagogisch-didactische processen is hierdoor misschien wat op de achtergrond geraakt.

In functie van de veranderde schoolbevolking is er beleidsmatig veel aandacht voor bestendige investeringen in infrastructuur en in de gepaste uitrusting. De herschikking van het onderwijsaanbod is momenteel door de meeste personeelsleden aanvaard en de meerderheid van het schoolteam is geëngageerd om te werken aan de gezamenlijke doelgerichtheid. Dit alles vertaalt zich in betrokkenheid en actieve deelname aan diverse werkgroepen. Voor haar visie verwijst de school naar haar eigen opvoedingsproject dat is opgenomen in het schoolreglement. Centraal staat "het gewone buitengewoon doen" in een school waar leven, leren en zorgen belangrijk zijn. De directie stelt zich tot taak de schoolvisie toe te passen op alle beleidsdomeinen en de brede gedragenheden ervan te bewaken. In het denkproces over de strategische oriëntering worden de personeelsleden actief betrokken. Er worden jaarlijks, in

samenspraak met het personeel, prioritaire beleidslijnen uitgewerkt, die binnen de vergaderingen van de directieraad strak worden opgevolgd. Vorig schooljaar werd o.a. aandacht besteed aan het uitwerken van een sanctiebeleid, het leerplangericht evalueren en de introductie van het kwaliteitsdenken in werkgroepen. De beleidslijnen voor dit schooljaar weerspiegelen de aandacht die de school heeft voor het welbevinden van alle schoolparticipanten. De visie op kwaliteitsvol onderwijs wordt verder geconcretiseerd in een aantal visieteksten. In deze beleidsdocumenten worden doelstellingen die rechtstreeks verband houden met de lespraktijk (evaluatie, leerbegeleiding, innovatie) echter niet altijd concreet geformuleerd. De beoogde effecten worden niet altijd vastgelegd. De directie heeft er wel oog voor om op systematische wijze de schoolvisie en de prioriteiten in herinnering te brengen bij het personeel tijdens personeelsvergaderingen. Toch blijft de vertaling van de beleidslijnen naar het klasniveau in een aantal onderzochte vakken achterwege. Zo zijn er bijvoorbeeld voor de evaluatiepraktijk maar ook voor de realisatie van de specifieke eindtermen over de onderzoekscompetentie binnen de vakken beleidsmatige aansturingen nodig (zie vakverslagen). Het blijft voor de schoolleiding een uitdaging om een voldoende groot draagvlak te creëren om leerplangerichtheid en onderwijsvernieuwend proces ingang te doen vinden en om structuren op te zetten om dit ook effectief op te volgen.

Besluitvorming De schoolleiding creëert voldoende kansen tot formele en informele participatie en besluitvorming voor alle personeelsleden. De directie communiceert en onderhandelt over beleidsaspecten in de decretaal voorgeschreven organen. Gekoppeld aan het eigen opvoedingsproject vormen de jaarlijkse beleidslijnen met concreet omschreven doelen de hoofdpartituur voor de participatieve beleidsvoering binnen de directieraad. Een behoorlijk aantal werkgroepen legt zich toe op specifieke aspecten van de schoolwerking. De pedagogische en de organisatorische raad, maar ook de leerlingenraden zijn belangrijke organen voor de realisatie van het hele schoolleven. Het leerlingenparlement en de ouderraad nemen hun rol van adviesraden op. Ze zijn een klankbord voor de beleidsvoering en de opvolging van de schoolorganisatie. Naast de vele vormen van overleg houdt de schoolleiding ook de vinger aan de pols door het voeren van functionerings- en evaluatiegesprekken. De digitale leeromgeving, de wekelijkse mededelingen, de verslaglegging van de verschillende werk- en vakgroepen en de personeelsvergaderingen ondersteunen de doorstroming van de informatie naar alle schoolparticipanten.

Kwaliteitszorg De school hecht veel belang aan interne kwaliteitszorg en kan hiervoor terugvallen op een cultuur van zelfevaluatie die zij de voorbije jaren heeft opgebouwd. Bij de concrete werking wordt rekening gehouden met principes van integrale en cyclische kwaliteitszorg. De werk- en vakgroepen, maar ook alle personeelsleden werden recentelijk actief betrokken bij een sterkte/zwakte-analyse op schoolniveau om op die manier de werkpunten en de jaarlijkse pedagogische prioriteiten vanuit het voltallige team te voeden. Er worden enquêtes afgenomen bij personeelsleden en (oud-)leerlingen en er wordt cijfermateriaal verzameld van schoolspecifieke indicatoren. Daarnaast verzamelt de school outputgegevens die haar rendement in kaart brengen. Het is positief dat de schoolleiding zich wil professionaliseren voor een gepaste analyse van gegevens als basis voor de besluitvorming. Door haar personeelsleden actief te betrekken bij het kwaliteitsproces op schoolniveau, verwacht de directie dat de systematische zorg om kwaliteit te meten ook zijn ingang zal vinden in de vakgroepen.

In een aantal vakgroepen is deze cultuur echter nog onvoldoende aanwezig. Niet zelden ontbreekt een gelijkgerichte visie of blijven sommige leraren hun eigen koers varen, met een curriculuminvulling die niet altijd spoort met de geest van de leerplannen.

Door het bepalen van agendapunten voor de vakgroepvergaderingen maar ook via gerichte functioneringsgesprekken op basis van een zelfevaluatie tracht de schoolleiding de gelijkgerichtheid op vakniveau en de realisatie van de eindtermen en de leerplannen aan te sturen. Uit het erkenningsonderzoek blijken een aantal lacunes die betrekking hebben op de leerplandoelen, het werken aan onderzoekscompetentie en de evaluatie. Het directieteam is zich bewust van de nood aan opvolging van de vakwerkgroepen om deze tekorten binnen de gestelde termijn weg te werken.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen voldoende sterk is om de tekorten voor bedrijfseconomie in tso tweede graad in de studierichting Handel en voor aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom en in aso tweede graad snel en adequaat bij te sturen. Deze tekorten worden daarom niet opgenomen in het advies.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor lichamelijke opvoeding in de eerste graad.
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- Het onderzoekend leren in de educatieve tuin.
- Het bestendig investeren in infrastructuur en uitrusting.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het zorgvuldig ontwikkelen en implementeren van de loopbaanbegeleiding van de leerlingen.
- Het waken over een positief leer-, leef- en werkklimaat.
- Het ondersteunen van de zorg voor de leerlingen.
- Het samenwerken binnen de scholengemeenschap voor een kwaliteitsvol onderwijsaanbod.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het uitwerken van de organisatiestructuur in functie van een complementair en gedeeld leiderschap.
- Het concretiseren van de herstructurering vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid.
- Het uitwerken van een breed en participatief schoolbeleid.
- Het consequent hanteren van de schoolvisie bij het prioriteren en faseren van de beleidslijnen.
- Het geven van aandacht aan kwaliteitszorg voor de meeste aspecten van de schoolwerking.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen op basis van een degelijke leerplanstudie in een aantal vakken.
- Het leerplangericht evalueren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het inhoudelijk versterken van het vak- en vakoverschrijdend overleg met het oog op het gelijkgericht realiseren van de leerplannen.
- Het hanteren van werkvormen die de leerplanrealisatie ondersteunen in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het implementeren en opvolgen van beleidsprioriteiten tot op vakkenniveau.
- Het resultaatsgericht opvolgen van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor techniek in de eerste graad (opvolging inspectie).
- Tegemoetkomen aan de opmerkingen op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (opvolging inspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Grieks-Latijn	techniek	
Graad 1 Handel	techniek	
Graad 1 Latijn	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-09-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ria COENEN de inspecteur-verslaggever	Guy Delespaul de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	